Kraków na styku tradycji, czyli 22. Kiermasz Pogranicza Kultur

2026-10-25

Rzemiosło artystyczne, rękodzieło, muzyka, taniec i tradycje różnych regionów Polski oraz wielu krajów spotkały się na Małym Rynku. Do dziś, 25 października odbywa się 22. Kiermasz Pogranicza Kultur organizowany przez IMAGO Centrum Sztuki Ludowej. W wydarzeniu biorą udział rękodzielnicy i rzemieślnicy artystyczni m.in. z Polski, Litwy, Białorusi i Ukrainy, a program artystyczny wzbogacają zespoły z Litwy, Estonii, Bułgarii, Austrii, Chorwacji, Cypru i Izraela.

Od wielu lat Kiermasz Pogranicza Kultur wpisuje się w jesienny kalendarz Krakowa. Wśród prezentowanych wyrobów znajdują się m.in. ceramika, przedmioty z drewna i skóry, tkaniny, hafty, koronki, plecionkarstwo i biżuteria. Nie zabrakło również współczesnego wzornictwa inspirowanego tradycją. Wydarzenie jest okazją do poznania różnorodnych technik rzemieślniczych i twórczości artystów, którzy pielęgnują dawne umiejętności, nadając im nowe formy.

– Pogranicze jest dla nas przede wszystkim miejscem spotkania. Wraz z ludźmi od zawsze wędrowały również umiejętności, wzory, materiały, melodie i doświadczenia. Chcemy pokazywać różnorodność tych tradycji, ale również to, jak wiele je ze sobą łączy. Kiermasz daje możliwość zobaczenia tego w jednym miejscu, poprzez konkretnych ludzi i ich pracę – mówi Michał Czerski, prezes zarządu IMAGO Centrum Sztuki Ludowej.

Kraków jako miasto handlu, rzemiosła i wymiany

Przez stulecia Kraków był ważnym ośrodkiem handlu i rzemiosła, a jego położenie na europejskich szlakach sprzyjało wymianie nie tylko towarów, lecz także wzorów, technik i doświadczeń. Ślady tej historii są widoczne do dziś w przestrzeni miasta, m.in. w Sukiennicach, dawnych placach targowych i tradycjach rzemieślniczych.

Szczególne miejsce w tej historii zajmuje Mały Rynek, który od średniowiecza pełnił funkcję pomocniczego targu dla Rynku Głównego. Dziś, choć jego rola jest inna, nadal może być przestrzenią spotkań i bezpośredniego kontaktu. Kiermasz Pogranicza Kultur nawiązuje do tych wielowiekowych tradycji, tworząc miejsce prezentacji rzemiosła i wymiany doświadczeń między twórcami a odwiedzającymi.

– Historyczne place Krakowa nie są dla nas wyłącznie pięknym tłem dla wydarzeń. Mają własną pamięć i przez stulecia były miejscami pracy, handlu i spotkania. Organizując na nich współczesne targi i kiermasze, chcemy tę historię rozumieć i odpowiedzialnie rozwijać, a tradycjom rzemieślniczym i kupieckim pozostawiać realne miejsce we współczesnym mieście – podkreśla Michał Czerski.

Za przedmiotem stoi wiedza

W centrum kiermaszu pozostają rękodzielnicy i rzemieślnicy artystyczni, których praca łączy wiedzę o materiałach, znajomość tradycyjnych technik i wieloletnie doświadczenie. Za ceramicznym naczyniem stoi umiejętność pracy z gliną i ogniem, za haftem – znajomość ściegów i materiałów, a za

drewnianym przedmiotem – wiedza o właściwościach surowca i sposobach jego obróbki. Wiele z tych umiejętności jest rozwijanych przez lata, a niekiedy przekazywanych z pokolenia na pokolenie.

Kiermasz daje odwiedzającym możliwość nie tylko zakupu gotowych wyrobów, ale także bezpośredniego spotkania z ich twórcami, poznania stosowanych technik i historii poszczególnych przedmiotów. Dla rzemieślników to z kolei okazja do prezentacji i sprzedaży własnej pracy, co pozwala utrzymywać pracownie, rozwijać warsztat i kontynuować działalność. W ten sposób wydarzenie łączy wymiar kulturowy z gospodarczym, pokazując, że zachowanie tradycji rzemieślniczych wymaga również stworzenia warunków do ich współczesnego funkcjonowania.

– Jeżeli chcemy mówić o zachowaniu rzemiosła, musimy pamiętać o ludziach, którzy rzeczywiście je wykonują. Sama pamięć o dawnych technikach nie wystarczy. Rękodzielnik czy rzemieślnik potrzebuje pracowni, odbiorcy swojej pracy i warunków, w których może dalej rozwijać umiejętności. Handel jest częścią tego procesu, bo żywe rzemiosło musi mieć również swoje miejsce we współczesnej gospodarce – mówi Czerski.

Muzyka pogranicza, warsztaty i kultura, której można doświadczyć

Kiermasz Pogranicza Kultur to nie tylko spotkanie z rzemiosłem i rękodziełem, ale również bogaty program artystyczny, który przybliża tradycje muzyczne i taneczne różnych krajów. Na scenie, obok polskich wykonawców, wystąpią zespoły z Litwy, Estonii, Bułgarii, Austrii, Chorwacji, Cypru i Izraela, prezentujące lokalną muzykę, śpiew i folklor.

Wśród zaproszonych gości znalazły się litewskie zespoły „Verdenė” i „Padūkėlis”, estoński chór żeński „Terzo”, bułgarski zespół „Moriatsite”, austriacka Grupa Tańca Ludowego „Hengsberg” oraz„ Tamburica Uzlop”, związana z tradycją Chorwatów burgenlandzkich. Program uzupełnią chorwacki „KUD Bistra”, cypryjskie Towarzystwo Muzyczno-Folklorystyczne „Vourka” oraz izraelski zespół tańca „Shalom” z Petach Tikwy.

Ważną częścią wydarzenia są również warsztaty, które pozwalają uczestnikom poznać tradycyjne techniki rękodzielnicze. W poprzednich edycjach można było spróbować swoich sił m.in. w garncarstwie, hafcie, koronkarstwie, rzeźbie i malarstwie. Bezpośredni kontakt z materiałami, narzędziami i instruktorami pozwala nie tylko poznać tajniki poszczególnych technik, ale także lepiej zrozumieć, jak wiele wiedzy i doświadczenia wymaga ręczna praca

---

22. Kiermasz Pogranicza Kultur odbywa się w dniach 15–25 października na Małym Rynku. Wstęp na wszystkie wydarzenia jest bezpłatny.

Posiadacze Karty Krakowskiej mogą skorzystać z 35-proc. zniżki na ofertę gastronomiczno-spożywczą dostępną podczas wydarzenia (z wyłączeniem alkoholu).